

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก แผนการสอน

ภาคผนวก ข เอกสารประกอบการเรียน

ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก แผนการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนบริหารการสอน

Course Syllabus

รหัสวิชา 3593205 เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ 3 (3-0)

(Business Economics)

ผู้สอน อาจารย์กมลทิพย์ ตรีเดช รหัส 4E4

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาวิธีการประยุกต์ หลักและทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ เพื่อใช้ในด้านธุรกิจ ได้แก่ การพยากรณ์ทาง เศรษฐศาสตร์และธุรกิจ เช่น อุปสงค์และอุปทานสำหรับตลาดต่าง ๆ การสำรวจตลาด การวางแผนการผลิต การวิเคราะห์ต้นทุน การกำหนดราคา การวิเคราะห์นโยบายการให้สินเชื่อและการตัดสินใจในการลงทุน การศึกษากรณีต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

2. วัตถุประสงค์ของการเรียน

1. เพื่อให้ผู้เรียน ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ว่ามีความเป็นมาและความสำคัญอย่างไรในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน
2. เพื่อให้ผู้เรียน ได้นำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับการวิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจ เพื่อปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
3. เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการศึกษาในรายวิชาเศรษฐกิจ หรือวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับที่สูงขึ้น
4. เพื่อให้ผู้เรียนนำแนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์เข้ามาแก้ปัญหาในการทำงาน การดำเนินธุรกิจในอนาคตต่อไป

3. แผนการจัดการเรียนการสอน

สัปดาห์	เนื้อหา	วิธีสอนและกิจกรรม
1	บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ และเครื่องมือของเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	- บรรยาย - อภิปราย สรุป - แบบฝึกหัด
2-3	บทที่ 2 ความยืดหยุ่นของอุปสงค์และอุปทาน	- บรรยาย - อภิปราย สรุป - แบบฝึกหัด
4-5	บทที่ 3 ต้นทุนการผลิต	- บรรยาย - อภิปราย สรุป - แบบฝึกหัด
6	บทที่ 4 การกำหนดราคาในตลาดที่มีการแข่งขัน	- บรรยาย - อภิปราย สรุป - แบบฝึกหัด
7	ทดสอบกลางภาค	
8-9	บทที่ 5 การตั้งราคาและการกำหนดจำนวนผลผลิตในตลาดผูกขาด	- บรรยาย - อภิปราย สรุป - แบบฝึกหัด
10-11	บทที่ 6 การตั้งราคาและกำหนดราคาจำนวนการผลิตในตลาดผู้ขายมากราย	- บรรยาย - อภิปราย สรุป - แบบฝึกหัด

ลำดับ	เนื้อหา	วิธีสอนและกิจกรรม
12 – 13	บทที่ 7 การตั้งราคาและกำหนดราคาจำนวนการผลิตในตลาดผู้ขาย น้อยราย	- บรรยาย - อภิปราย สรุป - แบบฝึกหัด
14 – 15	บทที่ 8 การกำหนดราคาในตลาดปัจจัยการผลิต	- บรรยาย - อภิปราย สรุป - แบบฝึกหัด
16	สอบปลายภาค	

4. การวัดและประเมินผล

4.1 การวัดผล

การประเมินผลประเมินทั้งเนื้อหาสาระและการนำเสนอ ดังนี้

1. สอบกลางภาค	40%
2. สอบปลายภาค	50%
3. คุณภาพและปริมาณของการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	10%

4. ตัดเกรดในระบบอิงกลุ่ม

4.2 การประเมินผล

ระดับคะแนน

ระดับคะแนน	เกรด
80 – 100%	A
75 – 79%	B+
70 – 74%	B
65 – 69%	C+
60 – 64%	C
55 – 59%	D+
50 – 54%	D+
0 – 49%	F

I = งานไม่สมบูรณ์

5. ตำรา หนังสือหรือเอกสารการสอนหลัก

1. คิม ไชยแสนสุข .(2547) . เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
2. ชรรมนุญ โสภารัตน์ .(2540) . หลักเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : ธิออลลี.
3. วันทนีย์ ภูมิภัทรคม และคณะ. (2538) . เศรษฐศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพฯ : วิ.เจ.พรินติ้ง.
4. วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2540) . เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
5. สุรพล เสาร์ม. (2547) . มนุษย์กับเศรษฐกิจ. มหาสารคาม : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
6. สุรพล เสาร์ม. (2542) . เศรษฐศาสตร์ทั่วไป. มหาสารคาม : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
7. เอกสารพิมพ์อัดสำเนาตามเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ข เอกสารประกอบการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทเรียนเรื่อง
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ
วิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

วัตถุประสงค์ของบทเรียน

1. อธิบายความหมายของเศรษฐศาสตร์
2. อธิบายปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจและระบบเศรษฐกิจ
3. อธิบายความหมายของเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
4. อธิบายขอบเขตของเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
5. อภิปรายปัญหาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
6. อธิบายบทบาทเศรษฐศาสตร์ธุรกิจในกระบวนการตัดสินใจแก้ปัญหาทางธุรกิจ
7. อธิบายเป้าหมายขององค์กรธุรกิจ
8. อธิบายบทบาทขององค์กรธุรกิจในระบบเศรษฐกิจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทเรียนเรื่อง
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ
วิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

คำถามก่อนเรียน

1. เศรษฐศาสตร์คืออะไร
2. เศรษฐศาสตร์ธุรกิจคืออะไร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ใบความรู้

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

เนื้อหาบทเรียน

เศรษฐศาสตร์คืออะไร (What is Economics)

เศรษฐศาสตร์ คือ ศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกหนทางในการใช้ทรัพยากรการผลิตอันมีอยู่จำกัด สำหรับการผลิตสินค้าและบริการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จากคำนิยามมีคำสำคัญที่ควรอธิบายขยายความอยู่ 5 คำ คือ (1) การเลือก (2) ทรัพยากรการผลิต (3) การมีอยู่จำกัด (4) สินค้าและบริการ และ (5) ความต้องการ ไม่จำกัด

การเลือก (Choice)

"การเลือก" เกิดขึ้นเพราะทรัพยากรต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายทางนอกจากนี้ ความไม่สมดุระหว่างความต้องการที่ไม่จำกัดกับทรัพยากรการผลิตที่มีอยู่จำกัด ทำให้ความต้องการบางส่วนไม่สามารถบรรลุผลได้ เราจึงต้องเลือกใช้ทรัพยากรอันมีจำกัดไปในทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือให้ความพอใจมากที่สุด การตัดสินใจเลือกดังกล่าวนี้เป็นพฤติกรรมเชิงเศรษฐกิจขั้นพื้นฐานที่ต้องเผชิญตั้งแต่ระดับบุคคล กลุ่มบุคคล และระดับประเทศชาติ

"การเลือก" จึงเป็นนางของเศรษฐศาสตร์ สิ่งใดที่มีประเด็นเกี่ยวกับการเลือกใช้ซึ่งทรัพยากร สิ่งนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์

การเลือกและค่าเสียโอกาส (Choices and Opportunity Costs)

สมมติว่า สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งต้องการหาทุนของสมาคมเพิ่ม และสมาชิกของสมาคมเห็นด้วยที่จะใช้เวลา 8 ชั่วโมง ทำงานล้างรถยนต์ในวันเสาร์ ซึ่งสถานบริการล้างรถยนต์ท้องถิ่นแห่งหนึ่งได้บริจาคสถานที่จอดรถ อุปกรณ์ล้างรถ น้ำล้างรถและน้ำยาล้างรถให้แก่สมาคมศิษย์เก่าใช้ฟรี

ภายหลังจากล้างรถยนต์ไปได้หลายคัน สมาชิกของสมาคมพบว่า พวกเขาสามารถล้างรถยนต์ถังขนาดเล็กได้จำนวน 10 คัน ภายใน 1 ชั่วโมง หรือล้างรถยนต์ถังแวนได้จำนวน 5 คัน ภายใน 1 ชั่วโมง กล่าวคือในเวลา 8 ชั่วโมง/วัน ล้างรถยนต์ถังขนาดเล็กได้ 80 คัน หรือล้างรถยนต์ถังแวนได้จำนวน 40 คัน นั้นแสดงให้เห็นว่า ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) ในการล้างรถยนต์ถังแวนเพิ่มขึ้นจำนวน 1 คัน เท่ากับการเสียสละโดยไม่ได้ล้างรถยนต์ถังขนาดเล็กจำนวน 2 คัน ($80/40 = 2$) ทำให้ไม่จึงเกิดเหตุการณ์การเลือกระหว่างการล้างรถยนต์ถังแวนหรือล้างรถยนต์ถังขนาดเล็ก กล่าวคือพวกเรามีเวลาจำกัด 8 ชั่วโมง/วัน ของวันเสาร์ในการที่สมาคมจะตัดสินใจเลือกใช้หมดไปกับการล้างรถยนต์ถังแวน หรือ ล้างรถยนต์ถังขนาดเล็ก

ทรัพยากรการผลิต (Productive Resources)

"ทรัพยากรการผลิต" หมายถึงทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการ เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ปัจจัยการผลิต (factors of production) แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ ที่ดิน (land) แรงงาน (labor) ทุน (capital) และผู้ประกอบการ (entrepreneur)

1. **ที่ดิน** ได้แก่ที่ดินรวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เช่น ป่าไม้ แร่ธาตุ สัตว์น้ำ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปริมาณน้ำฝน และสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติต่าง ๆ เป็นต้น ผลตอบแทนจากการใช้ที่ดินเรียกว่า ค่าเช่า (rent)

2. **แรงงาน** เป็นทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่สติปัญญา ความรู้ ความคิด แรงกายและแรงใจที่มนุษย์ทุ่มเทให้แก่การผลิตสินค้าและบริการ โดยทั่วไปมีการแบ่งแรงงานเป็น 3 ประเภท คือ แรงงานมีฝีมือ เช่น นักวิทยาศาสตร์ และวิศวกร แรงงานกึ่งมีฝีมือ เช่น ช่างเทคนิค และช่างไม้ และแรงงานไร้ฝีมือ เช่น กรรมกร เป็นต้น ผลตอบแทนของแรงงานเรียกว่า ค่าจ้างและเงินเดือน (wage and salary)

3. **ทุน** คือ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ใช้ร่วมกับปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการ ทุนหรือสินค้าทุน (capital goods) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สิ่งก่อสร้าง (construction) และอุปกรณ์การผลิต (equipment) สำหรับการลงทุน (investment) หมายถึงการใช้จ่ายลงทุนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การผลิตสินค้าและบริการในอนาคตเพิ่มขึ้น ส่วนเงิน (money) นั้นนักเศรษฐศาสตร์ไม่ถือว่าเป็นทุนเชิงเศรษฐกิจแต่ถือว่าเป็นเพียงสื่อกลางให้เกิดสินทรัพย์ประเภททุน แต่เนื่องจากการวัดผลตอบแทนจากปัจจัยทุนโดยตรงมีความยุ่งยาก เราจึงใช้ผลตอบแทนของเงินทุน คือ ดอกเบี้ย (interest) เป็นผลตอบแทนของปัจจัยทุน

4. **ผู้ประกอบการ** คือ ผู้ทำหน้าที่จัดการรวบรวมปัจจัยการผลิต 3 ประเภทที่กล่าวมาข้างต้นเพื่อทำการผลิตสินค้าและบริการ โดยมุ่งแสวงหากำไรภายใต้ความเสี่ยงในการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ และการลงทุนในสิ่งที่ยังขาดใหม่ ผลตอบแทนของผู้ประกอบการเรียกว่า กำไร (profit)

การมีอยู่จำกัด (Scarcity)

"การมีอยู่จำกัด" นี้เป็นการมองส่วนทั้งหมด กล่าวคือ ทรัพยากรทุกอย่างในโลกล้วนมีอยู่อย่างจำกัด ไม่ว่าจะเป็นที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ เครื่องจักร และกำลังแรงงาน เมื่อนำทรัพยากรเหล่านี้ไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ จึงได้สินค้าและบริการในปริมาณที่จำกัด การมีอยู่จำกัดได้ปรากฏให้เห็นเด่นชัดในลักษณะที่ว่าทรัพยากรธรรมชาติมีจำนวนลดน้อยลงทุกที สาเหตุของปัญหาการมีอยู่จำกัดคือ มนุษย์มีทรัพยากรจำกัดในการสนองความต้องการที่ไม่จำกัดของตน

การมีอยู่จำกัดและต้นทุนค่าเสียโอกาส (Scarcity and Opportunity Cost)

ในความเป็นจริงการมีอยู่จำกัดนั้นได้ผลักดันให้เราต้องตัดสินใจเลือกเกี่ยวกับการยอมสละโอกาสในการกระทำหรือยอมสละในการใช้สิ่งของบางอย่างไป ตัวอย่างเช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปดูทิวทัศน์หรือทุ่งดอกไม้ที่ประเทศอังกฤษจะรวมมูลค่าของการมีอยู่จำกัดเข้าไปด้วย ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์

ใช้คำว่า ต้นทุนค่าเสียโอกาส (opportunity cost) แทนมูลค่าของการเลือกสิ่งที่ดีที่สุดของการมีอยู่จำกัด ค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งในการไปดูทีมลิเวอร์พูลลงแข่งขันนั้นประกอบด้วยราคาบัตรเข้าชม บวกด้วยมูลค่าสูงสุดจากการเลือกที่จะใช้เวลาเดินทางและเข้าไปดูการแข่งขันเกมฟุตบอล ซึ่งบางทีเราสามารถใช้เวลาดังกล่าวไปอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบวิชาคณิตศาสตร์ ดังนั้น ต้นทุนค่าเสียโอกาสของการไปดูเกมการแข่งขันฟุตบอลจะเท่ากับราคาบัตรเข้าชมบวกกับความแตกต่างของคะแนนสอบถ้าใช้เวลาไปกับการอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นซึ่งควรจะได้คะแนนมากขึ้นด้วย

กล่าวด้วยการมีจำกัด (Law of Scarcity) ระบุว่า ทรัพยากรในระบบเศรษฐกิจมีจำนวนจำกัดและในระยะสั้นไม่สามารถเพิ่มจำนวนทรัพยากรได้ ฉะนั้น ในระบบเศรษฐกิจที่มีการใช้ทรัพยากรทั้งหมดอย่างเต็มที่แล้ว การเพิ่มผลผลิตของสินค้าชนิดหนึ่งจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อต้องลดการผลิตสินค้าชนิดอื่นลง สำหรับจำนวนสินค้าชนิดอื่นที่ต้องลดลงนี้ เรียกว่า ค่าเสียโอกาส (opportunity cost) ของการผลิตสินค้าชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้น

สินค้าและบริการ (Goods and Services)

"สินค้าและบริการ" คือสิ่งที่ได้จากการทำงานร่วมกันของปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มีอรรถประโยชน์ (utility) มากกว่าศูนย์ สามารถสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ ไม่ว่าความต้องการนั้นจะขัดต่อสุขภาพอนามัยหรือศีลธรรมอันดีงามหรือไม่ก็ตาม อาทิเช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น โทรศัพท์มือถือ ยารักษาโรค สุรา บุหรี่ ฯลฯ ในการศึกษาเศรษฐศาสตร์ ได้แบ่งสินค้าออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เศรษฐทรัพย์ (economic goods) และสินค้าไร้ราคา (free goods) เศรษฐศาสตร์ศึกษาเฉพาะสินค้าที่เป็นเศรษฐทรัพย์เท่านั้น

เศรษฐทรัพย์ คือ สินค้าที่มีต้นทุน ดังนั้น จึงมีราคามากกว่าศูนย์ โดยปกติผู้บริโภคจะเป็นผู้จ่ายค่าสินค้าโดยตรง สำหรับสินค้าที่ได้มาจากการบริจาค หรือจากการที่รัฐบาลจัดหามาให้ถือว่าเป็นเศรษฐทรัพย์ เพราะว่าเป็นสินค้าที่มีต้นทุนในการผลิต (ไม่ใช่สินค้าไร้ราคา)

สินค้าไร้ราคา คือ สินค้าและบริการที่ไม่มีต้นทุน จึงไม่มีราคาที่ต้องจ่าย ตัวอย่างสินค้าไร้ราคา ได้แก่ แสงแดด อากาศ น้ำฝน น้ำทะเล ฯลฯ

ความต้องการไม่จำกัด (Unlimited wants)

"ความต้องการไม่จำกัด" กล่าวคือ มนุษย์ทุกคนเมื่อได้สิ่งของมาอย่างหนึ่งแล้วก็ยังมีความอยากได้สิ่งของอื่น ๆ อีก เป็นเช่นนี้ต่อไปเรื่อย ๆ ไม่มีที่สิ้นสุด เช่น ต้องการบ้าน รถยนต์ แหวนเพชร ทองคำ กระเป๋าแบรนด์ดังจากอิตาลี ไวน์ชั้นดีจากฝรั่งเศส ฯลฯ

ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (Basic Economic Problems)

เนื่องจากทรัพยากรมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอที่จะบำบัดความต้องการทุกอย่างของทุกคนในสังคมได้ ดังนั้น ทุกสังคมจึงต้องประสบกับปัญหาอย่างเดียวกัน คือ ผลิตอะไร ผลิตอย่างไร และผลิตเพื่อใคร ซึ่งรวมเรียกว่าปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

1. ปัญหาผลิตอะไร (What) เป็นปัญหาการตัดสินใจว่าจะผลิตสินค้าอะไร ผลิตเป็นจำนวนเท่าไร ปัญหานี้เกิดจากทรัพยากรการผลิตมีจำกัด จึงต้องเลือกผลิตเฉพาะที่จำเป็น

2. ปัญหาผลิตอย่างไร (How) เป็นการพิจารณาว่าจะผลิตสินค้าและบริการด้วยเทคนิคการผลิตแบบไหน และใช้ปัจจัยการผลิตอะไรบ้าง แต่ละชนิดใช้เป็นสัดส่วนเท่าไร จึงจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดหรือเสียต้นทุนต่ำที่สุด

3. ปัญหาผลิตเพื่อใคร (For Whom) เป็นการพิจารณาว่าสินค้าและบริการที่ผลิตได้จะจัดสรรให้แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดในสังคม ด้วยวิธีการอย่างไร

ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ ก็กับการแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

(Economic System and Solutions)

การตัดสินใจปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจมีหลายวิธี สังคมใดจะเลือกวิธีใดขึ้นอยู่กับระบบเศรษฐกิจของสังคมนั้น โดยทั่วไปอาจแบ่งระบบเศรษฐกิจออกเป็น 3 แบบใหญ่ๆ ดังนี้

1. ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (Capitalism) หรือเรียกว่า ระบบเศรษฐกิจแบบตลาด (Market Economy) ได้เช่นเดียวกัน ลักษณะสำคัญของระบบนี้ คือ ครอบครัว (households) และองค์กรธุรกิจ (firms) ซึ่งเป็นหน่วยเศรษฐกิจขั้นพื้นฐานมีกรรมสิทธิ์ในทรัพยากร (ownership of resources) เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต มีเสรีภาพเต็มที่ในการจัดการกับปัจจัยการผลิต มีเสรีภาพในการเลือกประกอบธุรกิจ (freedom of enterprise) ตามต้องการ มีกำไรเป็นแรงจูงใจ (profit motive) และใช้กลไกราคา (price mechanism) เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ด้านองสุดข้ออีกด้านหนึ่งของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมแล้วรัฐบาลแทบไม่มีบทบาททางเศรษฐกิจ หรือเรียกว่าเป็นระบบเศรษฐกิจแบบเสรี (laissez-fair economy) ตัวอย่างประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบนี้ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และญี่ปุ่น

2. ระบบเศรษฐกิจแบบวางแผน (Planned Economy) หรือเรียกว่า ระบบเศรษฐกิจแบบบังคับบัญชา (Command Economy) ลักษณะสำคัญของระบบนี้ คือ ส่วนรวมหรืออีกนัยหนึ่งรัฐเป็นเจ้าของทรัพยากรต่างๆ รวมทั้งปัจจัยการผลิตเกือบทุกอย่างแม้กระทั่งแรงงาน การตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ แผนคือข้อกำหนดที่ระบุถึงการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่การจัดสรรทรัพยากร การลงทุน การผลิต จนถึงการแจกจ่ายผลผลิตไปสู่มือผู้บริโภค แผนจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่รัฐใช้ในการตัดสินใจปัญหาพื้นฐานแทนหน่วยเศรษฐกิจทั้งหลาย กลไกราคาไม่มีบทบาทแต่อย่างใด

ตัวอย่างประเทศที่ใช้ระบบแบบนี้ ได้แก่ คิวบา เกาหลีเหนือ สหภาพโซเวียตในอดีต ประเทศในแถบยุโรป ตะวันออก และจีน ก่อนที่จะเปลี่ยนมาใช้ระบบเศรษฐกิจแบบตลาด

3. ระบบเศรษฐกิจแบบผสม (Mixed Economy) เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีลักษณะทุนนิยมผสมกับแบบวางแผนจากส่วนกลาง ทั้งรัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินมีทั้งส่วนที่เป็นของรัฐและของเอกชน กลไกราคามีบทบาทในการจัดสรรทรัพยากรและการแจกแจงผลผลิต แต่จะมีบทบาทน้อยกว่าในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เนื่องจากในระบบเศรษฐกิจแบบผสมมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของหลายฝ่าย อาทิเช่น สภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม สมาคมธนาคารพาณิชย์ สมาคมชาวไร่่อ้อย สหภาพแรงงาน กลุ่มเหล่านี้สามารถสร้างอิทธิพลและอำนาจผูกขาดบางส่วน ซึ่งมีผลต่อการจัดสรรทรัพยากร การผลิตสินค้า การลงทุน การกำหนดราคาปัจจัยการผลิต รายได้ ฯลฯ ตัวอย่างประเทศที่ใช้ระบบแบบนี้ ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส สวีเดน อิตาลี และไทย

เศรษฐศาสตร์จุลภาคและเศรษฐศาสตร์มหภาค (Microeconomics and Macroeconomics)

เมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกในปี ค.ศ. 1930 ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยส่วนรวมของนักเศรษฐศาสตร์ยุคก่อน keynesian ไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวและเสนอทางแก้ไขได้ จนกระทั่งปี ค.ศ. 1936 จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ ได้พิมพ์หนังสือ The General Theory of Employment, Interest and Money มีเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยส่วนรวม โดยเฉพาะซึ่งได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง จึงเป็นข้อคิดในขณะนั้นว่าควรจะมีการแบ่งขอบเขตของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ออกเป็น 2 ส่วน คือ เศรษฐศาสตร์จุลภาค สำหรับการศึกษาเศรษฐกิจส่วนย่อย และเศรษฐศาสตร์มหภาค สำหรับการศึกษาเศรษฐกิจของส่วนรวม

เศรษฐศาสตร์จุลภาค ศึกษาเศรษฐกิจของหน่วยย่อย ได้แก่ การกำหนดราคาของสินค้าแต่ละชนิด ต้นทุนและปริมาณการผลิตของแต่ละอุตสาหกรรม การกำหนดราคาของปัจจัยการผลิต เป็นต้น ทฤษฎีที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ทฤษฎีผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต และทฤษฎีการกำหนดราคาของปัจจัยการผลิต ซึ่งรวมกันเรียกว่าทฤษฎีราคา กล่าวคือ เศรษฐศาสตร์จุลภาคจะศึกษาในประเด็นเหล่านี้ เช่น ทำไมร้านขายของโชห่วยของคนไทยจึงต้องปิดกิจการลง ถ้าร้านแฟมมีลิมาร์ท (Family Mart) ลดราคาสินค้าลงแล้วร้านเซเว่น-อีลีเวน (7-Eleven) จะตอบ ได้อย่างไร การขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการเพียงใด ฯลฯ

เศรษฐศาสตร์มหภาค ศึกษาเศรษฐกิจของทั้งระบบ ได้แก่ รายได้ประชาชาติ ระดับราคาสินค้าและบริการ โดยทั่วไป ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ การบริโภค การออม และการลงทุน ระดับการจ้างงานโดยทั่วไป การใช้จ่ายของรัฐบาล การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ เศรษฐศาสตร์มหภาค

จะศึกษาในประเด็นเหล่านี้ เช่น อะไรคือสาเหตุของการว่างงาน การลดอัตราดอกเบี้ยมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างไร รัฐบาลจะแก้ไขปัญหาภาวะเงินเฟ้อโดยใช้มาตรการอะไร การเปิดเขตเสรีทางการค้ามีผลดีและผลเสียต่อการค้าระหว่างประเทศอย่างไร ฯลฯ

เศรษฐศาสตร์ทั้ง 2 สาขา คือเศรษฐศาสตร์จุลภาคและเศรษฐศาสตร์มหภาค มีความเกี่ยวข้องกันและมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ซึ่งได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ การศึกษาค้นคว้าและวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ได้ขยายตัวครอบคลุมเนื้อหาอย่างกว้างขวางมากขึ้น เป็นต้นว่า วิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ (Business Economics) เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ (International Economics) เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม (Industrial Economics) เศรษฐศาสตร์การขนส่ง (Transportation Economics) และเศรษฐศาสตร์การจัดการพลังงาน (Energy Management Economics)

ความหมายของเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ (The Meaning of Business Economics)

เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ เป็นวิชาที่ว่าด้วยการนำเอาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้เป็นหลักในการบริหารงานขององค์กรธุรกิจ และเป็นการนำเอาหลักวิธีการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์มาเป็นเครื่องมือใช้วิเคราะห์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาการจัดการขององค์กรธุรกิจ

เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางและเป็นคำซึ่งเกิดขึ้นจากการนำเอาความหมายของเศรษฐศาสตร์ กับ การบริหารธุรกิจ มารวมเข้าไว้ด้วยกันแล้วกลายเป็นคำคำเดียวที่มีความหมายเฉพาะตัว ดังนั้นการใช้คำว่า เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ จึงก่อให้เกิดความเชื่อมโยงของการนำเอาหลักการทฤษฎีทางด้านเศรษฐศาสตร์มาเป็นเครื่องมือสำหรับวิเคราะห์ปัญหาการบริหารธุรกิจขององค์กรธุรกิจ ซึ่งการบริหารธุรกิจนั้นเป็นวิธีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านการผลิต การตลาด การจัดจำหน่าย การขนส่ง การบัญชี การเงินการธนาคาร การค้าระหว่างประเทศ และวิทยาการจัดการสมัยใหม่ในการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพและคุณค่าของสินค้าและบริการเพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งเป็นการดำเนินงานในเชิงปฏิบัติการ

เศรษฐศาสตร์ธุรกิจเป็นการนำเอาเนื้อหาส่วนใหญ่ของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค มาใช้วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภค การผลิต ต้นทุนการผลิต โครงสร้างการตลาด การกำหนดราคา และการแข่งขันระหว่างองค์กรธุรกิจ ในขณะเดียวกันก็นำทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาคมาใช้วิเคราะห์เกี่ยวกับอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อัตราการว่างงาน ดัชนีราคาผู้บริโภค ดัชนีราคาผู้ผลิต แนวโน้มอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และวัฏจักรธุรกิจ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถพยากรณ์และกำหนดนโยบายขององค์กรธุรกิจ ได้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

วิธีการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการทางธุรกิจนั้นมีอยู่หลายวิธีขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา เช่น ปัญหาการเงินก็มีวิธีการวิเคราะห์ห้งบการเงินเป็นเครื่องมือการวิเคราะห์ ปัญหาการจัดองค์กรก็มีวิธีการวิเคราะห์พฤติกรรมองค์กรเป็นแนวทางการวิเคราะห์ สำหรับเศรษฐศาสตร์ธุรกิจนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการทางธุรกิจ โดยใช้หลักวิธีการทางเศรษฐศาสตร์เป็นองค์ประกอบหลักในการวิเคราะห์ประกอบการตัดสินใจ

เศรษฐศาสตร์ธุรกิจมุ่งเน้นศึกษาวิธีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรสำหรับองค์กรใดองค์กรหนึ่งที่เป็นเจ้าของทรัพยากรนั้น ๆ ให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด โดยผ่านกลไกราคาและกระบวนการตลาด ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายการดำเนินธุรกิจขององค์กรที่ได้วางไว้ ภายใต้ขอบเขตอำนาจขององค์กรและภายใต้สภาวะแวดล้อมรอบข้างขององค์กร การวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์ธุรกิจจึงคำนึงถึงผลที่ได้จากการใช้ทรัพยากรนั้น ไปว่าจะคุ้มค่าหรือไม่ และการใช้ทรัพยากรนั้นจะให้ประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรอย่างไร

แนวความคิดของเศรษฐศาสตร์ธุรกิจนั้นสามารถนำมาใช้ได้กับองค์กรทุกรูปแบบ ทั้งองค์กรที่มุ่งหวังผลกำไร คือ องค์กรธุรกิจของเอกชน เช่น บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท ฟิลิปส์อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด และองค์กรรัฐวิสาหกิจ เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การรถไฟแห่งประเทศไทย รวมทั้งรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจดทะเบียนเพื่อระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้วย เช่น บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จำกัด (มหาชน) องค์กรของรัฐซึ่งไม่หวังผลกำไร เช่น กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โรงพยาบาลแพทย์ศาสตร์และศิริราชพยาบาล และองค์กรเอกชนซึ่งไม่หวังผลกำไร เช่น มูลนิธิเด็ก องค์กรกาชาดสากล เป็นต้น

บทสรุป (Chapter Summary)

เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ เป็นวิชาที่ว่าด้วยการนำเอาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้เป็นหลักในการบริหารงานขององค์กรธุรกิจให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และเป็นการนำเอาหลักวิธีการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์มาเป็นเครื่องมือใช้วิเคราะห์การ จัดสรรทรัพยากรขององค์กรธุรกิจที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดในกระบวนการตัดสินใจแก้ไขปัญหาการจัดการทางด้านธุรกิจขององค์กรธุรกิจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักขององค์กรธุรกิจคือการแสวงหากำไร และเพื่อความคงอยู่ขององค์กรธุรกิจในสภาพแวดล้อมของการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ (globalization) ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่แข่งขันกันด้วยเศรษฐกิจแห่งความรู้และความเร็ว (knowledge base economy and digital economy)

บทเรียนเรื่อง
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ
วิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
แบบทดสอบหลังเรียน

คำถามท้ายบทที่ 1 (แบบปรนัย)

1. ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับ ผลิตอะไร ผลิตอย่างไร ผลิตเพื่อใคร เป็นของระบบเศรษฐกิจแบบใด

- ก. ทูกระบบเศรษฐกิจ
- ข. ระบบเศรษฐกิจแบบตลาด (ทุนนิยม) เท่านั้น
- ค. ระบบเศรษฐกิจแบบการวางแผน (สังคมนิยม) เท่านั้น
- ง. ระบบเศรษฐกิจแบบผสม (เอกชนและรัฐ) เท่านั้น

2. หลักการของวิชาเศรษฐศาสตร์ ให้ความสำคัญในเรื่องใดมากที่สุด

- ก. วิธีการหาเงินในตลาดหุ้น ตลาดพันธบัตร และตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า
- ข. ความเข้าใจวิธีการเกี่ยวกับเจ้าของธุรกิจจะดำเนินงานทางธุรกิจอย่างไร
- ค. การศึกษาเรื่องการเลือกภายใต้เงื่อนไขการมีอยู่จำกัด
- ง. การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดระหว่างมนุษย์ที่มีความต้องการไม่จำกัด

3. ปัจจัยการผลิตประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ยกเว้น

- ก. เงิน
- ข. ผู้ประกอบการ
- ค. ทุน
- ง. แรงงานและที่ดิน

4. ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมีลักษณะดังต่อไปนี้ยกเว้น

- ก. เป็นระบบที่ใช้กลไกราคาซึ่งขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทาน
- ข. เป็นระบบที่เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน
- ค. เป็นระบบแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างองค์กรธุรกิจและหน่วยครัวเรือน
- ง. เป็นระบบที่แบ่งแยกภาคธุรกิจออกไปจากระบบเศรษฐกิจ

5. นางสาวมิชิโกะ ทำงานเป็นลูกจ้างของโรงงานประกอบรถยนต์อู่ซูและเป็นสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่มครัวเรือน เพราะฉะนั้นเขาจะ

- ก. เป็นผู้ซื้อแรงงานในตลาดปัจจัยการผลิตและเป็นผู้ซื้อสินค้าในตลาดผลผลิต
- ข. เป็นผู้ซื้อแรงงานในตลาดปัจจัยการผลิตและเป็นผู้ขายสินค้าในตลาดผลผลิต
- ค. เป็นผู้ขายแรงงานในตลาดปัจจัยการผลิตและเป็นผู้ซื้อสินค้าในตลาดผลผลิต
- ง. เป็นผู้ขายแรงงานในตลาดปัจจัยการผลิตและเป็นผู้ขายสินค้าในตลาดผลผลิต

คำถามท้ายบทที่ 1 (แบบอัตนัย)

1. เศรษฐศาสตร์ธุรกิจคืออะไร มีความแตกต่างจากเศรษฐศาสตร์จุลภาคและเศรษฐศาสตร์มหภาคอย่างไร จงอธิบาย
2. ปัญหาทางเศรษฐศาสตร์ธุรกิจคืออะไร จงอธิบาย
3. เศรษฐศาสตร์ธุรกิจมีบทบาทอย่างไร ในกระบวนการตัดสินใจแก้ไขปัญหาทางธุรกิจ จงอธิบาย
4. เป้าหมายหลักของผู้บริหารองค์กรธุรกิจคือการแสวงหากำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียวจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด จงอธิบาย
5. องค์กรธุรกิจมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจอย่างไร จงอธิบาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทเรียนเรื่อง
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ
วิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

เฉลยแบบทดสอบ

แบบปรนัย

1. ก 2. ค 3. ก 4. ง 5. ค

แบบอัตนัย

1. เศรษฐศาสตร์ธุรกิจคืออะไร มีความแตกต่างจากเศรษฐศาสตร์จุลภาคและเศรษฐศาสตร์มหภาคอย่างไร จงอธิบาย

คำตอบ ความหมายของเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ (The Meaning of Business Economics)

เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ เป็นวิชาที่ว่าด้วยการนำเอาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้เป็นหลักในการบริหารงานขององค์กรธุรกิจ และเป็นการนำเอาหลักวิธีการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์มาเป็นเครื่องมือใช้วิเคราะห์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาการจัดการขององค์กรธุรกิจ

เศรษฐศาสตร์ธุรกิจมุ่งเน้นศึกษาวิธีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรสำหรับองค์กรใดองค์กรหนึ่งที่เป็นเจ้าของทรัพยากรนั้น ๆ ให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด โดยผ่านกลไกราคาและกระบวนการตลาด ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายการดำเนินธุรกิจขององค์กรที่ได้วางไว้ ภายใต้ขอบเขตอำนาจขององค์กรและภายใต้สภาวะแวดล้อมรอบข้างขององค์กร การวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์ธุรกิจจึงคำนึงถึงผลที่ได้จากการใช้ทรัพยากรนั้นไปว่าจะคุ้มค่าหรือไม่ และการใช้ทรัพยากรนั้นจะให้ประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรอย่างไร

เศรษฐศาสตร์จุลภาค ศึกษาเศรษฐกิจของหน่วยย่อย ได้แก่ การกำหนดราคาของสินค้าแต่ละชนิด ต้นทุนและปริมาณการผลิตของแต่ละอุตสาหกรรม การกำหนดราคาของปัจจัยการผลิต เป็นต้น ทฤษฎีที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ทฤษฎีผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต และทฤษฎีการกำหนดราคาของปัจจัยการผลิต ซึ่งรวมกันเรียกว่าทฤษฎีราคา กล่าวคือ เศรษฐศาสตร์จุลภาคจะศึกษาในประเด็นเหล่านี้ เช่น ถ้าไม้อันขายของโซฮ่วยของคนไทยจึงต้องปิดกิจการลง ถ้าร้านแฟมมีลิมาร์ท (Family Mart) ลดราคาสินค้าลงแล้วร้านเซเว่น-อีลีเวน (7-Eleven) จะตอบ ได้อย่างไร การขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการเพียงใด ฯลฯ

เศรษฐศาสตร์มหภาค ศึกษาเศรษฐกิจของทั้งระบบ ได้แก่ รายได้ประชาชาติ ระดับราคาสินค้าและบริการ โดยทั่วไป ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ การบริโภค การออม และการลงทุน ระดับการจ้างงาน โดยทั่วไป การใช้จ่ายของรัฐบาล การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ

เศรษฐศาสตร์มหภาคจะศึกษาในประเด็นเหล่านี้ เช่น อะไรคือสาเหตุของการว่างงาน การลดอัตราดอกเบี้ยมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างไร รัฐบาลจะแก้ไขปัญหาภาวะเงินเฟ้อโดยใช้มาตรการอะไร การเปิดเขตเสรีทางการค้ามีผลดีและผลเสียต่อการค้าระหว่างประเทศอย่างไร ฯลฯ

เศรษฐศาสตร์ทั้ง 2 สาขา คือเศรษฐศาสตร์จุลภาคและเศรษฐศาสตร์มหภาค มีความเกี่ยวข้องกันและมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ซึ่งได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ การศึกษาค้นคว้าและวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ได้ขยายตัวครอบคลุมเนื้อหาอย่างกว้างขวางมากขึ้น

2. ปัญหาทางเศรษฐศาสตร์ธุรกิจคืออะไร จงอธิบาย

คำตอบ ปัญหาทางเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ (Problem of Business Economics)

ปัญหาเศรษฐศาสตร์การจัดการทางธุรกิจที่เกิดขึ้นในองค์กรธุรกิจย่อมแตกต่างกันออกไประหว่างองค์กรธุรกิจ ซึ่งขึ้นกับรูปแบบลักษณะและสภาพการประกอบการ แต่โดยทั่วไปแล้วปัญหาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจที่ต้องใช้การตัดสินใจเพื่อการจัดสรรทรัพยากรภายในองค์กรจะเกี่ยวข้องในเรื่องหลัก ๆ อยู่ 3 เรื่อง คือ

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนผลผลิตสินค้าและบริการว่าจะผลิตอะไร ผลิตเท่าไร ผลิตอย่างไร ใช้ปัจจัยการผลิตอย่างไร และบริหารการผลิตอย่างไร เพื่อเสียต้นทุนการผลิตต่ำสุด

2. การตัดสินใจเกี่ยวกับอุปสงค์สินค้าและบริการ เพื่อจะหาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์สินค้าและบริการ และผลกระทบที่มีต่อผลกำไรขององค์กร จะมีวิธีการกำหนดราคาสินค้าและบริการอย่างไร รูปแบบและโครงสร้างการแข่งขันในตลาดมีลักษณะอย่างไร

3. การตัดสินใจเกี่ยวกับกำลังความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการ องค์กรจะใช้กำลังการผลิตเท่าไร ควรลงทุนเพื่อขยายกำลังการผลิตหรือไม่ ขนาดของโรงงานที่เหมาะสมควรจะเป็นเช่นไร แหล่งที่มาของเงินลงทุนในทรัพย์สินถาวร เช่น ที่ดิน โรงงานเครื่องจักรอุปกรณ์ และยานพาหนะ มาจากแหล่งใด

ปัญหาเศรษฐศาสตร์การจัดการทางธุรกิจในเรื่องต่าง ๆ ข้างต้น จะนำมาอธิบายโดยมุ่งเน้นศึกษาเกณฑ์การตัดสินใจและวิธีการประเมินผลการตัดสินใจปัญหานั้น ๆ ภายใต้ขอบเขตและระเบียบวิธีการทางเศรษฐศาสตร์ธุรกิจเป็นหลัก

3. เศรษฐศาสตร์ธุรกิจมีบทบาทอย่างไร ในกระบวนการตัดสินใจแก้ไขปัญหาทางธุรกิจ จงอธิบาย

คำตอบ บทบาทของเศรษฐศาสตร์ธุรกิจในกระบวนการตัดสินใจ

(The Role of Business Economics Analysis)

หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารคือ การตัดสินใจ ปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจมีอยู่มากมาย บางครั้งเป็นปัญหาง่าย ๆ อาจใช้ประสบการณ์มาแก้ไขได้ แต่บางครั้งเป็นปัญหาที่ซับซ้อน ผู้บริหารควรดำเนินการอย่างมีขั้นตอนเป็นกระบวนการเพื่อประสิทธิภาพสูงสุดของการตัดสินใจ โดยกระบวนการตัดสินใจ (The Decision Making Process) จะมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดหรือทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ขององค์กรให้ชัดเจน
2. วิเคราะห์ให้ได้ว่าปัญหานั้นเป็นอย่างไร
3. ค้นหาทางเลือกที่จะใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
4. ประเมินทางเลือกและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด
5. ลงมือปฏิบัติ

4. เป้าหมายหลักของผู้บริหารองค์กรธุรกิจคือการแสวงหากำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียวจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด จงอธิบาย

คำตอบ ไม่ เพราะผู้บริหารเป็นผู้มุ่งแสวงหากำไรสูงสุดให้กับองค์กรธุรกิจนั่นเอง อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารไม่จำเป็นต้องแสวงหากำไรสูงสุดเสมอไป แต่ก็พยายามแสวงหากำไรให้อยู่ในระดับหนึ่งเป็นที่พอใจของเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นและเพื่อความคงอยู่ของกิจการ เนื่องจากการดำเนินธุรกิจจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่มีต่อสังคมด้วย สำหรับเป้าหมายอื่น ๆ นอกเหนือจากกำไรแล้วผู้บริหารบางแห่งจะมุ่งแสวงหาปริมาณขายสูงสุด (volume maximization) แสวงหาส่วนแบ่งการตลาดสูงสุด (market share maximization) แสวงหาเงินปันผลสูงสุด (dividend maximization) เป็นต้น

5. องค์กรธุรกิจมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจอย่างไร จงอธิบาย

คำตอบ องค์กรธุรกิจ (Business Firm) คือ หน่วยเศรษฐกิจหน่วยหนึ่งในระบบเศรษฐกิจ ที่นำเอาปัจจัยการผลิตมาเปลี่ยนสภาพด้วยเทคโนโลยีการผลิตและกรรมวิธีที่กำหนด ออกมาเป็นสินค้าและบริการ แล้วนำไปจัดจำหน่ายจ่ายแจกให้แก่หน่วยครัวเรือน (Households) หรือผู้บริโภคในระบบเศรษฐกิจเองและในต่างประเทศ องค์กรธุรกิจจะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวได้จะต้องอาศัยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เรียกว่าผู้ประกอบการ คอยทำหน้าที่จัดการ ำนวยการ และควบคุมการใช้แรงงานและปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าและบริการให้ได้ตามที่องค์กรธุรกิจต้องการ ลักษณะของการประกอบการอาจจะอยู่ในรูปแบบกิจการของรัฐ เอกชน หรือรัฐวิสาหกิจก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบบเศรษฐกิจ กล่าวคือ ถ้าเป็นระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมหรือระบบเศรษฐกิจแบบตลาดหรือระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม องค์กรธุรกิจจะเป็นของเอกชนในการประกอบการเป็นส่วนใหญ่ ถ้าเป็นระบบเศรษฐกิจแบบวางแผนหรือแบบการบังคับบัญชาหรือแบบสังคมนิยม องค์กรธุรกิจจะเป็นของรัฐบาลในการประกอบการทั้งหมด แต่ถ้าเป็นระบบเศรษฐกิจแบบผสม (รัฐและเอกชน) รัฐบาลจะเข้ามาประกอบการเฉพาะกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและการป้องกันประเทศ นอกเหนือจากนั้นเอกชนจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการประกอบการ

ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY